

L'estructura del discurs independentista: una proposta d'anàlisi mitjançant la metodologia de xarxes

Marc Collado-Ramírez

Treball de fi de grau sota la supervisió de **Joan Miquel Verd**.

Facultat de Ciències Polítiques i Sociologia (Universitat Autònoma de Barcelona), maig de 2016.

Resum

En aquest treball, es presenta una proposta per analitzar el discurs independentista com a xarxa d'estats mentals col·lectius des d'una perspectiva de conjunt, que pretén trobar l'estructura del discurs, integrant els diferents arguments en joc i observant les relacions que estableixen entre si. Per tal fi, s'ha utilitzat metodologia mixta en la qual la obtenció de dades és qualitativa, i l'explotació i anàlisi és quantitativa. A través d'entrevistes semiestructurades en profunditat a un perfil concret d'independentistes (18-34 anys, titulats universitaris, simpatia a ERC i CUP, identitat "només catalana"), s'ha generat discurs que després s'ha codificat segons el tipus d'arguments que apareixien. En base a les co-ocurrències de codis en cada seqüència de parla, s'ha construït un diagrama de xarxa que mostra com es relacionen els arguments entre si. Han emergit quatre grans tipus d'arguments: els arguments identitaris, els arguments econòmics, i uns tipus d'arguments referits a percepcions positives sobre allò català i negatives sobre allò espanyol, que s'han anomenat "institucionals/polítics/cívics" (en contra d'Espanya un tipus, i a favor de Catalunya l'altre). Els arguments més citats i més centrals a la xarxa són els "institucionals/polítics/cívics" que destaquen els aspectes negatius d'Espanya i els espanyols, en especial les accions que fa el govern d'Espanya que són percebudes com atacs o agressions contra Catalunya. Els arguments identitaris es vehiculen a través de mencions a la llengua catalana. La menció explícita a la identitat catalana com a argument per a la independència té una freqüència d'aparició molt menor en el discurs. Els arguments institucionals/cívics/polítics a favor de Catalunya expressen la confiança en què moltes de les qüestions que porta l'Estat espanyol les gestionaria millor un Estat català, i que la independència és un mitjà per fer polítiques socials i decidir-ho tot. Els arguments econòmics tenen una presència secundària.

Paraules clau

Independència, Catalunya, anàlisi de xarxes, anàlisi del discurs, identitat nacional

Resumen

En este trabajo, se presenta una propuesta para analizar el discurso independentista como 'red de estados mentales colectivos' desde una perspectiva de conjunto que pretende descubrir la estructura del discurso, integrando los diferentes argumentos en juego y observando las relaciones que establecen entre sí. Para tal fin, se ha utilizado metodología mixta en la cual la obtención de datos es cualitativa, y la explotación y análisis es cuantitativa. Mediante entrevistas semiestructuradas en profundidad a un perfil concreto de independentistas (18-34 años, titulados universitarios, simpatía a ERC y CUP, identidad "solo catalana"), se ha generado discurso que después se ha codificado según los tipos de argumentos que han aparecido. En base a las co-ocurrencias de códigos en cada secuencia de habla, se ha construido un diagrama de red que muestra cómo se relacionan los argumentos entre sí. Han emergido cuatro grandes tipos de argumentos: los argumentos identitarios, los argumentos económicos, y unos tipos de argumentos referidos a percepciones positivas sobre lo catalán y negativas sobre lo español, que se han nombrado "institucionales/políticos/cívicos" (en contra de España un tipo, y a favor de Cataluña el otro). Los argumentos más citados y más centrales en la red son los "institucionales/políticos/cívicos" que destacan los aspectos negativos de España y los españoles, en especial las acciones que hace el gobierno de España que son percibidas como ataques y agresiones contra Cataluña. Los argumentos identitarios se vehiculan mediante

menciones a la lengua catalana. La mención explícita a la identidad catalana como argumento para la independencia tiene una frecuencia de aparición mucho menor en el discurso. Los argumentos institucionales/políticos/cívicos a favor de Cataluña expresan la confianza en que muchas cuestiones que lleva el Estado español, las gestionaría mejor un Estado catalán, y que la independencia es un medio para hacer políticas sociales y decidirlo todo. Los argumentos económicos tienen una presencia secundaria.

Palabras clave

Independencia, Cataluña, análisis de redes, análisis del discurso, identidad nacional

Abstract

This research presents a proposal to study the secessionist discourse as a network of collective mental states, from a holistic perspective aimed to find the structure of the discourse, integrating different arguments on the field, and observing the relations established between them. To this goal, a mixed methods approach has been used, in which data extraction is qualitative, and data analysis is quantitative. Discourse has been generated through semi-structured in-depth interviews to a specific profile of secession supporter (18-34 years old, college graduates, supporters of ERC and CUP political parties, "only Catalan" identity). The interviews have been codified in regard to the types of arguments emerged. A network diagram has been built based on co-occurrences of codes in each speech sequence. The network shows how arguments establish relations among themselves. Four main types of arguments have emerged: identity-based arguments, economic arguments, and two other types of arguments named "institutional/political/civic" (against Spanish institutions and political actors, or in favor of Catalan ones), referred to positive perceptions about Catalan institutions and actors, and negative perceptions about the Spanish ones. The most mentioned and most central arguments in the network are institutional/political/civic ones, highlighting negative aspects of Spain and the Spanish people, especially referring to actions carried out by the Spanish government which are perceived as attacks or aggressions against Catalonia. Identity-based arguments are conveyed through mentions to Catalan language. Explicit mentions to Catalan identity as arguments for secession are way less frequent in discourse. Institutional/political/civic arguments in favor of Catalonia convey confidence to the fact that a new Catalan state would do a better management than the Spanish state. Also, these arguments see secession as a means to implement social policies and decide about everything. Economic arguments have a secondary position.

Keywords

Independence, secession, Catalonia, network analysis, discourse analysis, national identity

Índex

Introducció.....	3
Revisió de literatura rellevant.....	3
Hipòtesi i preguntes de recerca	5
Mètodes	5
Resultats: codis obtinguts i relacions entre codis	6
Discussió i conclusions	10
Referències	11
Annex 1 - Guia d'entrevista.....	13
Annex 2 - Perfil triat.....	17
Annex 3 - Llistat de codis	19

Introducció

L'independentisme és un moviment de masses que ha aconseguit establir-se en el temps, i que continua guanyant adeptes. Aquest fet posa sobre la taula una qüestió sociològica fonamental: com pot ser que diversos centenars de milers de persones estiguin d'acord en la idea que Catalunya hauria d'esdevenir un Estat independent? Quines són les premisses fonamentals que comparteixen i que els porten a mobilitzar-se, en un ambient de consens on semblava (fins al 27S, almenys) que no hi havia fissures en el discurs? Aquesta inquietud és la que ha portat a la realització del present treball. Existeixen nombroses obres dedicades a aquest tema (revisades en el següent apartat), que tracten sobre quins són els principals arguments per la independència. No obstant, es detecta que no hi ha literatura sobre com s'articulen tots aquests arguments en el si del discurs de les persones independentistes. En aquest treball, es pretén donar una primera aproximació de conjunt sobre com els diferents arguments i conceptes es relacionen entre si i proporcionen estructura al discurs independentista, mitjançant l'aplicació de metodologia mixta qualitativa (entrevistes en profunditat) i quantitativa (anàlisi de xarxes).

Revisió de literatura rellevant

Diversos autors assenyalen que el principal factor per donar suport a la independència és la identitat nacional. Segons Muñoz i Tormos (2012), la identitat nacional i les variables que hi correlacionen fortament (la preferència de partit, l'origen dels pares o la llengua que es parla amb els amics) són les més explicatives del suport a la independència. La mobilització dels recursos identitaris en el moviment independentista pot tenir dues explicacions (Tormos, Muñoz i Hierro 2015). Una explicació que s'escolta sovint, propera a les tesis d'Ernst Gellner, és que les elits dirigits, en un context de dues identitats nacionals simultànies, poden fer seva una de les identitats alternatives i adaptar-la als seus interessos per tal que resulti adequada als seus fins (Guibernau 1995; Cruz-García 2002), explicació que dona pes al paper dels agents polítics que lideren el moviment per la independència. L'altra explicació, de baix cap a dalt, es basa en mecanismes emocionals i psicològics que s'activen en un conflicte polític del tipus centre-perifèria i que comporten canvis en la identificació, entesa com a actitud política que vincula voluntàriament l'individu amb la comunitat política associada a la nació (Hierro 2010). Aquesta activació és palpable, en tant que els indicadors d'identitats exclusivament catalanes (i.e. sentir-se 'només català'), que havien oscil·lat entre el 7% i el 16% al llarg de tot el període democràtic, han augmentat des de l'eclosió del moviment independentista de masses al 2010, pujant fins a xifres que oscil·len entre el 24% i el 30% (Moreno-Fuentes i Mari-Klose 2013).

El creixement de la opció política de la independència ha estat important entre segments de població que no tenen identitat exclusivament catalana. Una tendència identificada per Tormos, Muñoz i Hierro (2015) és que en un context de conflicte nacional entre Catalunya i Espanya, l'assumpció de la opció independentista ha portat a moltes persones a sentir-se només catalanes. El canvi en la identitat és possible perquè existeix un repertori d'objectes d'identificació o, dit d'una altra manera, perquè existeixen diverses nacions amb les quals els individus poden identificar-se potencialment (Hierro 2010). En aquest context entra en joc el caràcter contrastiu de les identitats (Pujadas i Comas-d'Argemir 1982): unes situacions percebudes com a opressió, uniformització o com a atacs contra Catalunya per part de l'Estat

espanyol, provoquen solidaritats, coincidències i aproximacions entre diferents sectors socials, donant lloc a emocions que reforcen un vincle psicològic positiu amb el fet diferencial català que contrasta amb la negativitat amb què s'associa l'espanyolitat (centralisme, agressió, etc.), un contrast que provoca un miratge d'homogeneïtat en la ideació de la pròpia comunitat.

La identitat nacional, la catalanitat, es fonamenta en un univers simbòlic que té diferents 'substàncies' (Pujadas i Comas-d'Argemir 1982): una llengua, una bandera, uns trets de personalitat, etc. Aquests símbols poden tenir molts significats tant al llarg del temps i entre diferents sectors socials, que hi poden projectar emocions diverses. Aquest caràcter en transformació dels símbols permet que desenvolupin una funció integradora en l'actual cultura de masses del moviment nacionalista, i que el lluïment d'aquests símbols (e.g. estelades en manifestacions) sigui un punt en comú de totes les sensibilitats. El procés genera doncs una síntesi d'identitats ("no importa l'origen sinó el destí") amb un discurs pretesament inclusiu, però que construeix una nova identitat ètnica (Clua-Fainé 2014), al voltant de nous elements com la "nació cívica" o el "país normal". En aquest sentit, Serrano (2013) defineix la dimensió identitària com la idea de ser una societat diferenciada que s'autoreconeix com a *demos* i que vindica tenir dret a decidir el seu estatus polític.

Tot i això, alguns autors assenyalen que la independència no és només una qüestió identitària. De fet, si la identitat fos l'únic factor explicatiu, quan es fan enquestes, els tres cercles que formen les variables que mesuren la identitat –identificació nacional subjectiva ('només català' o 'més català que espanyol'), preferència constitucional (Estat independent) i comportament electoral (vot a partits sobiranistes)– haurien de coincidir, i en comptes d'això el que hi ha és heterogeneïtat, essent el nucli dur (l'espai coincident entre els tres cercles) una part minoritària de la mostra (Serrano 2010).

Hi ha, doncs, altres arguments per la independència fora dels identitaris. Hi ha la idea que la independència ha de servir per millorar els nivells de benestar, en relació amb els greuges i maltractaments percebuts per part de l'Estat (Serrano 2013), a l'ofec econòmic, la manca d'inversions, la incapacitat de l'Estat espanyol per afrontar la crisi, el famós "Espanya ens roba", el dèficit fiscal, i les retallades que es donen com a derivades d'aquest (Clua-Fainé 2014; Muñoz i Tormos 2012). Les expectatives econòmiques de la Catalunya independent poden exercir com a motivadors, i aquest és un argument recurrent a altres processos de secessió al món, en tant que les regions més riques d'un país tenen majors probabilitats de demanar la secessió (Sambanis i Milanovic 2011). Tot i això, és complicat de saber si els arguments econòmics són un subproducte dels identitaris, en tant que racionalització de preferències preexistents (Muñoz i Tormos 2014), o un seguiment de la opinió dels líders polítics de referència (Howe 1998). Segons Muñoz i Tormos (2012), malgrat que el primer factor explicatiu és la identitat, si s'observa per segments, el recolzament a la independència en el segment de persones amb identitat dual augmenta a mesura que augmenta el grau d'acord amb la idea del dèficit fiscal.

Es pot pensar doncs que hi ha dos tipus d'independentistes, els partidaris durs i els tous (Muñoz i Tormos 2012). Els partidaris durs són els que pensen en la independència com una fi en si mateixa (Clua-Fainé 2014), amb arguments de caire identitari, "el nucli dur" on coincideixen els tres cercles del sobiranisme comentades anteriorment (Serrano 2010). Els partidaris tous són

aquells que tenen identificació dual, que entenen la independència com un mitjà per a millorar la societat, i que prioritzen els arguments econòmics i socials. Fins i tot es podrien identificar en aquest segment a persones que s'identifiquen d'esquerres i que argumenten a favor de la independència declarant-se com a no nacionalistes o antinacionalistes (Clua-Fainé 2014).

Hipòtesi i preguntes de recerca

La hipòtesi fonamental és que el discurs independentista no és casual, sinó que té una estructura cognitiva subjacent –que també es pot anomenar ‘model mental’ (Van Dijk 1995), ‘intencionalitat col·lectiva’ (Searle 1995) o més específicament ‘xarxa d'estats mentals col·lectius’ segons la meua interpretació de Searle (2010) a Collado-Ramírez (2015). En aquest sentit, cal identificar com s'estructuren les idees i arguments a favor de la independència. Caldria veure també com aquesta estructura és diferent segons els diferents segments socials del moviment independentista, però per motius de concisió, i per tal de tenir en compte aquesta qüestió, s'ha posat l'enfoc en un dels segments (descriu més endavant). Per tant, el present treball es centra en l'estructura de les idees i arguments de l'independentisme. Tenint en compte les referències teòriques presentades, es vol observar si els arguments identitaris són centrals en el discurs, quina relació tenen amb els arguments econòmics, i com s'articulen altres tipus d'arguments en el discurs.

Mètodes

En tant que les persones expressen i reproduïxen les ideologies a través del text o la parla, té sentit estudiar aquestes estructures de coneixement mitjançant l'anàlisi del discurs (Van Dijk 2006), combinat amb la metodologia de xarxes, que ens permetrà a més a més, representar i analitzar quantitativament aquest discurs (Verd 2005). L'objectiu fonamental de l'aplicació de l'anàlisi reticular del discurs serà representar els conceptes i les relacions entre conceptes del discurs independentista, de forma que es pugui extraure el significat social d'aquests conceptes a través de la intersecció dels models mentals dels individus (Carley i Palmquist 1992).

S'han realitzat entrevistes semiestructurades en profunditat a 4 persones (veure Annex 1 per la guia d'entrevista). Per assegurar la obtenció d'un model mental comú fonamentat en la realitat social del grup que el comparteix, les persones entrevistades formen part d'un mateix perfil que s'ha obtingut mitjançant una anàlisi de classificació del baròmetre del CEO de març del 2016 (veure Annex 2 que inclou la descripció completa del perfil). Es tracta d'un perfil de persones entre 18 i 34 anys, autoidentificades com a classe mitjana, amb títols universitaris, origen familiar català, catalanoparlants, molt interessades en política, votants d'ERC i CUP, que s'identifiquen com a “només catalanes”, i consumidores d'informatius de TV3. Es troben, doncs, en el nucli central del sobiranisme (Serrano 2010) i, en principi, prop del perfil de partidaris durs que proposaven Muñoz i Tormos (2015).

Procés de codificació

S'ha dividit el cos de les entrevistes en unitats d'anàlisi, definides com a cites literals de discurs lliure a partir de temes que s'anaven proposant (veure Annex 1). Cada entrevista ha sigut

dividida en 20-30 cites literals, sumant en conjunt 92 cites. El procés de codificació d'aquestes cites ha tingut dos moments. En un primer moment, s'ha codificat *bottom-up* (Strauss i Corbin 1990), obtenint 74 codis lliures. En un segon moment, s'ha fet una jerarquia de codis *top-down* en funció del marc teòric i de les preguntes de recerca, organitzant els textos al voltant de 34 codis (veure Annex 3 per consultar el llibre de codis), que al seu temps es podien agrupar en 4 grans categories, que es presenten tot seguit.

Resultats: codis obtinguts i relacions entre codis

Arguments identitaris

Els arguments identitaris apareixen a 55 de les 92 cites (veure Taula 1). En el segment social estudiat, la identitat es vehicula a través del tema de la llengua, i.e. la defensa del català i de la immersió lingüística a les escoles, les crítiques contra la imposició del castellà, etc. La identitat catalana, el fet de ser o sentir-se català, no s'expressa explícitament tant com s'esperava. De totes formes, aquesta idea es veu reflectida a través de caracteritzacions de Catalunya o dels catalans (la idea de que Catalunya és cultural i políticament diferent a Espanya, la "europeïtat" de Catalunya, i altres qualitats atribuïdes com ara l'emprenedoria o la innovació).

Taula 1. Codis pertanyents a la categoria "arguments identitaris" i nombre de cites en les que apareixen

llengua	30
valors propis / fet diferencial català	19
ser català	17
qüestió dels catalans amb identitat espanyola que estan desinteressats de la política	13
ser independentista per influència familiar/social	5
defensa cultura catalana	4

Arguments econòmics

Els arguments econòmics apareixen a 31 de les 92 cites (veure Taula 2). Les idees que articulen són bàsicament quatre: el repartiment injust de la riquesa i els impostos a Espanya (incloent el concepte "dèficit fiscal"), una gestió de les infraestructures que perjudica a Catalunya, la mala gestió econòmica del govern espanyol, i el convenciment que si Catalunya tingués competències plenes (o estructures d'Estat) ho faria millor.

Taula 2. Codis pertanyents a la categoria "arguments econòmics" i nombre de cites en les que apareixen

dèficit fiscal/repartiment injust	13
gestió infraestructures	11
manca competències/necessitat d'estructures d'Estat	9
mala gestió econòmica del govern espanyol	7
ofec econòmic a Catalunya per part del govern espanyol	3
viabilitat econòmica de la Catalunya independent	5

En el discurs, s'articulen arguments per la independència que no són pròpiament identitaris ni econòmics. Es construeixen a partir de percepcions positives sobre allò català i negatives sobre allò espanyol, en tres nivells: el nivell *institucional* (els sistemes polítics espanyol i català, les seves institucions), el nivell *polític* (les accions dels governs i dels partits) i el nivell de societat

civil o *cívic* (la conceptualització dels “espanyols” o els “catalans” en termes de comunitats polítiques distintes). En tant que els tres nivells molts cops se superposen en el discurs i no hi ha una línia de separació clara, es distingeix aquí entre els que fan referència a Espanya, i els que fan referència a Catalunya.

Arguments institucionals/polítics/cívics en contra d'Espanya

Aquesta mena d'arguments apareixen a 73 de les 92 cites (veure Taula 3). La idea principal que basteix les crítiques a Espanya consisteix en la opressió, totes les imposicions, etc., que es percep que el govern espanyol fa contra Catalunya. Per exemple, dues de les més citades són les declaracions de l'ex-ministre Wert i les sentències del Tribunal Constitucional. Els arguments de caire institucional i polític articulen crítiques al bipartidisme, la majoria absoluta del PP, l'herència franquista de l'Estat espanyol, el centralisme de Madrid, així com la sensació de que Espanya és irreformable i que les seves institucions s'ancoren en l'immobilisme, cosa que s'uneix a la “desconnexió” respecte a l'Estat espanyol ja que senten que no els representa. Els arguments cívics expressen que aquest canvi és impossible degut al caràcter dels espanyols (en aquest codi, s'hi troben crítiques a la mentalitat i a la manca de cultura política dels espanyols) i al fet que es percep que els espanyols no entenen el que passa a Catalunya. Altres arguments sobre la societat civil espanyola són el nacionalisme espanyol i els comentaris que es percep que molts espanyols fan en contra de Catalunya.

Taula 3. Codis pertanyents a la categoria “arguments institucionals/polítics/cívics en contra d'Espanya” i nombre de cites en les que apareixen

accions del govern espanyol contra Catalunya	33
sistema polític espanyol caduc	18
esgotament respecte als incompliments del govern espanyol	17
Espanya = no canvi polític	16
caràcter dels espanyols	15
els espanyols no ens entenen	13
nacionalisme espanyol	11
desconnexió respecte Espanya	9
mitjans de comunicació espanyols	9
comentaris contra Catalunya / catalanofòbia	8
centralisme de Madrid	7
corrupció	7
espanyolització	7
uniformització Espanya	5

Arguments institucionals/polítics/cívics a favor de Catalunya

Aquest tipus d'arguments apareixen a 52 de les 92 cites (veure Taula 4). Els dos principals arguments institucionals a favor de la independència són la major confiança cap a les institucions catalanes, en tant que a una Catalunya independent “ens ho gestionariem tot millor nosaltres”, i la construcció d'un “un país normal” que seria molt més democràtic que el d'Espanya. En termes d'arguments polítics, es considera que a Catalunya hi ha més possibilitats de fer un canvi, que a una Catalunya independent seria més factible fer polítiques socials, que l'independentisme és un projecte d'esquerres, i que va més enllà de la identitat, que serviria per a decidir-ho o canviar-ho

tot, fins i tot amb afirmacions que situen la independència com una via per a no haver de reafirmar la identitat nacional. Els arguments cívics són presents a través de la idea que el moviment independentista és transversal a la ideologia, i que els catalans es mobilitzen més i participen més en política que els espanyols.

Taula 4. Codis pertanyents a la categoria “arguments institucionals/cívics/polítics a favor de Catalunya” i nombre de cites en les que apareixen

confiança institucions/govern de Catalunya	20
independència per fer un Estat més democràtic	19
independència és d'esquerres / per fer polítiques socials	17
Catalunya = canvi polític	15
transversalitat moviment independentista	14
independència per decidir-ho tot	8
independència com a no nacionalisme	4
sistema polític de Catalunya és diferent	3

Relacions entre codis

Els codis co-ocorrents en una mateixa unitat d'anàlisi (i.e. seqüència de parla) formen relacions d'associació, a partir de les quals s'ha construït una matriu de co-ocurrències, que s'ha graficat en un diagrama de xarxa (veure Diagrama 1 – metodologia basada en Carley 1993; Verd i Lozares 2014). La xarxa d'aquestes relacions semàntiques s'ha obtingut amb programari UCINET-NetDraw, i s'ha estructurat a partir del mode de visualització de components principals, que facilita una lectura més interpretativa. Els codis més mencionats individualment tenen nodes més grans; els més ben relacionats (que s'articulen transversalment a tot el discurs) es troben a la part superior. Les parelles de codis que tenen una relació més intensa (que coincideixen en més fragments del discurs) tenen vincles més gruixuts. El color del node assenyalava la categoria a la qual pertany cada codi.

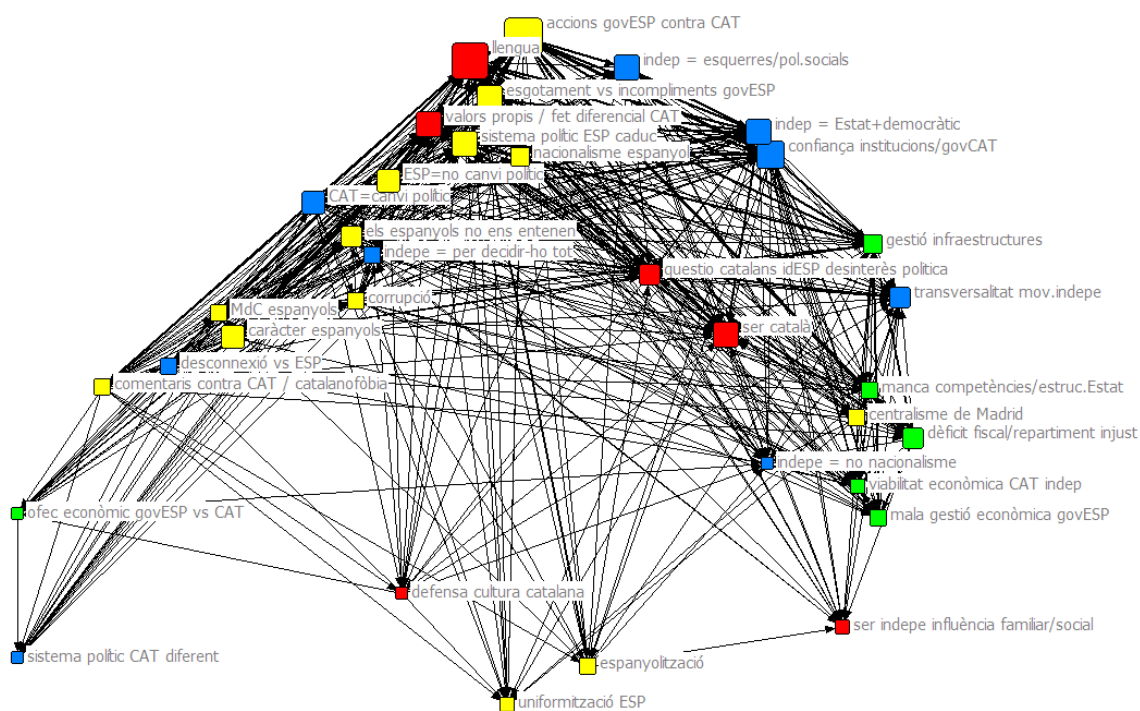

Diagrama 1.

Els elements que predominen a la xarxa són les accions del govern d'Espanya contra Catalunya (apareixen a 33 de 92 cites), i la llengua (30 de 92). Ambdós conceptes són els que apareixen més relacionats entre si (16 vegades), i són els que més relacions estableixen amb la resta.

Les accions que es percep que fa el govern espanyol en contra de Catalunya es relacionen principalment amb altres elements del discurs en tres eixos: les imposicions en contra de la llengua catalana (co-ocorre 16 vegades, veure Taula 5) i d'opressió cap a la identitat catalana (9 vegades); el repartiment fiscal injust que perjudica les finances catalanes (13 vegades); i el fet que davant de les amenaces i agressions que fa el govern espanyol, els catalans no se senten representats per les institucions espanyoles (10 vegades), i es confia en que una Catalunya independent ho faria millor (13 vegades), amb més sentit de justícia social (9 vegades) i amb millors estàndards democràtics (9 vegades).

Taula 5. Codis co-ocorrents en una mateixa cita amb el codi "accions del govern d'Espanya contra Catalunya" i nombre de vegades que apareixen junts

llengua	16
confiança institucions/govern de Catalunya	13
dèficit fiscal/repartiment injust	13
Espanya = no canvi polític	10
sistema polític espanyol caduc	10
independència és d'esquerres / per fer polítiques socials	9
independència per fer un Estat més democràtic	9
ser català	9
esgotament respecte als incompliments del govern espanyol	8
valors propis / fet diferencial català	7
caràcter dels espanyols	6
corrupció	6
gestió infraestructures	6

La defensa de la llengua vehicula la noció de preservació de la identitat catalana (11 co-ocurrències, veure Taula 6) com a motiu per una Catalunya independent, i es relaciona amb la noció d'esgotament respecte al govern espanyol que no reconeix ni escolta les reivindicacions catalanes (10 co-ocurrències).

Taula 6. Codis co-ocorrents en una mateixa cita amb el codi "llengua" i nombre de vegades que apareixen junts

accions del govern d'Espanya contra Catalunya	16
ser català	11
esgotament respecte als incompliments del govern espanyol	10
confiança institucions/govern de Catalunya	9
independència per fer un Estat més democràtic	9
gestió infraestructures	8
qüestió dels catalans amb identitat espanyola que estan desinteressats de la política	8

Espanya = no canvi polític	7
sistema polític espanyol caduc	7
valors propis / fet diferencial català	7
mitjans de comunicació espanyols	7
comentaris contra Catalunya / catalanofòbia	6
espanyolització	6

Els arguments institucionals/polítics/cívics (nodes grocs) que parlen negativament d'Espanya articulen la major part del discurs. Es troben a la part esquerra de la xarxa, distribuïts verticalment. Al mateix temps, els arguments institucionals/polítics/cívics favorables a Catalunya es troben a la part superior (nodes blaus), ben connectats amb els contraris a Espanya. Tots dos grups d'arguments institucionals/polítics/cívics, conjuntament, contaminen el conjunt del discurs dels participants (apareixen a 85 de les 92 de cites), i donen estructura a tota la resta d'elements. Això és indicatiu que el discurs a favor de la independència del segment social estudiat es fonamenta en que la independència és un mitjà per trencar amb allò que no agrada d'Espanya i per fer tot allò positiu que el govern espanyol no deixa fer als catalans.

Els arguments identitaris (nodes vermells) no tenen una posició comuna a la xarxa. La llengua i els valors atribuïts als catalans són els elements més mencionats i per tant millor connectats. D'altra banda, la menció directa a la identitat (el "ser català" pròpiament) o a la cultura catalana, té menys presència i vinculacions a altres codis. La posició de la identitat al mig del diagrama es deu a que co-ocorre sovint amb arguments de tipus institucional/polític/cívic, a mig camí entre els que fan referència a Espanya (amb els qui co-ocorre en 15 de les 17 mencions a la identitat) i a Catalunya (co-ocorren 13 de 17).

Els arguments econòmics (nodes verds) es troben a la zona inferior dreta del diagrama, i apareixen en el discurs ben relacionats entre si i lleugerament desconnectats de la resta. Estan connectats amb arguments institucionals/polítics/cívics en contra d'Espanya, destacant la idea de què el dèficit fiscal és una acció del govern d'Espanya per perjudicar Catalunya (21 co-ocurrències amb qualsevol codi de l'argumentari econòmic), relacionada amb el centralisme de Madrid; i també amb els arguments institucionals/polítics/cívics favorables a Catalunya, destacant-se la idea que des de Catalunya es gestionaria millor (14 co-ocurrències).

Discussió i conclusions

Una de les preguntes centrals d'aquesta recerca és si la identitat ocupa un lloc central en el discurs independentista. Els arguments directament identitaris apareixen en una posició menys central del que cabia esperar (que es vehicula a través del tema de la llengua). El principal descobriment d'aquest estudi és que, en el segment social estudiat, l'element central del discurs és la crítica a tot allò que fa Espanya (tant l'Estat, com el govern, com els ciutadans espanyols) en contra de Catalunya i els catalans. Aquest resultat pot ser interpretat en la línia del que apuntaven Pujadas i Comas-d'Argemir (1982) en tant que els atacs percebuts contra els símbols de Catalunya reforcen el sentiment nacional. D'aquesta forma, fins a quin punt els arguments institucionals/polítics/cívics que conceptualitzen la realitat política identitàriament (al voltant dels conceptes "Catalunya" i "Espanya") no són arguments identitaris de segon ordre? Si això fos així,

la identitat nacional no s'està reivindicant de forma explícita en el segment social estudiat, sinó que es fa implícitament mitjançant una lectura identitària de la realitat política. En aquest sentit, aquest segment social aplica una visió pragmàtica de la identitat (voler parlar català es fa servir més com a argument que el fet de sentir-se català), i es forja una identitat de "la nació cívica" o "el país normal" (Clua-Fainé 2012). Tot i això, el discurs literal de les entrevistes mostra ambigüitat a l'hora de fer una defensa aferrissada de Catalunya, i les crítiques a Espanya són més nombroses que les lloances a Catalunya. El d'aquest segment social és un discurs més aviat reactiu que propositiu: el discurs negatiu contra l'actual Estat espanyol no necessàriament implica una reivindicació de la identitat nacional catalana, de tal forma que no està tan clar que els arguments institucionals/cívics/polítics en contra d'Espanya es puguin subsumir com a arguments identitaris nacionals catalans. De fet, la proposta de Cardús (2014), segons la qual el sorgiment de l'independentisme és fruit de la "humiliació" de Catalunya per part dels estaments espanyols, vindria a assenyalar la importància dels arguments institucionals/cívics/polítics i la seva possible entitat pròpia, no subordinada a la identitat. En tot cas, de la mateixa forma que Muñoz i Tormos (2012) assenyalaven partidaris "durs" i "tous" de la independència, es podria observar que els arguments d'identitat nacional, lingüístics, culturals, són arguments identitaris "durs", en contraposició a uns arguments de crítica a Espanya i de confiança en les institucions i la política catalana, que serien arguments identitaris "soft". Aquesta qüestió obre la porta al debat sobre si possibles canvis a les institucions i a la política espanyola, que atuessin els 'atacs' i avancessin cap al reconeixement i el respecte del fet nacional català, podrien fer mitigar aquesta mena d'arguments institucionals/polítics/cívics. En tant que s'ha vist en la comprovació empírica que aquest és un element central per al segment social més jove, la progressiva desaparició dels fonaments d'aquests arguments podria ser una possible causa del desinflament de l'independentisme de masses. Futura recerca hauria d'aprofundir en aquesta qüestió, així com en clarificar la relació entre arguments institucionals/polítics/cívics reactius i arguments identitaris.

En relació amb la resta d'hipòtesis i preguntes plantejades, els resultats confirmen que existeix una estructura semàntica en el discurs independentista, i les divergències respecte a les proporcions esperades de cada tipus d'argument revelen que pot haver-hi estructures diferents segons cada segment social de l'independentisme. En el discurs d'aquest perfil, per exemple, (més jove, amb identitat clarament catalana, de classe mitjana), l'argumentari econòmic ha tingut una posició parcel·l·ària i poc transversal, i en canvi, per a altres perfils d'independentistes (més grans, amb identitat dual, de classe treballadora), aquest ha sigut un motiu fonamental (Serrano 2013; Muñoz i Tormos 2012). Els descobriments d'aquest treball motiven posterior investigació per aclarir les relacions entre l'estructura social de l'independentisme i l'estructura cognitiva i semàntica del discurs.

Referències

- Cardús, Salvador (2014). La humiliació com a desencadenant de l'eclosió independentista. A: Sobrequés, Jaume (ed.). *Vàrem mirar ben al lluny del desert: Actes del simposi "Espanya contra Catalunya: una mirada històrica (1714-2014)"*. Barcelona: Generalitat de Catalunya.
- Carley, Kathleen (1993). Coding choices for textual analysis: a comparison of content analysis and map analysis. *Sociological Methodology*, 23: 75-126.

- Carley, Kathleen i Palmquist, Michael (1992). Extracting, representing, and analyzing mental models. *Social Forces*, 70(3): 601-636.
- Clua-Fainé, Montserrat (2014). Identidad y política en Cataluña: el auge del independentismo en el nacionalismo catalán actual. *Quaderns-e de l'Institut Català d'Antropologia*, 19(2), 79-99.
- Collado-Ramírez, Marc (2015). Collective intentionality and discourses about secession in Catalonia. *Berkeley Social Ontology Group* (BSOG) talk series. Berkeley, CA 09/04/2015.
- Cruz-García, Álvaro (2002). La "fabricación" de las identidades nacionales: algunas consideraciones. *Amnis: Revue de Civilisation Contemporaine de l'Université de Bretagne Occidentale*, 2.
- Guibernau, Montserrat (1995). Identidad nacional y cultura: un análisis crítico de la teoría del nacionalismo de Ernest Gellner. *Antropología: Revista de Pensamiento Antropológico y Estudios Etnográficos*, 9: 103-120.
- Hierro, María José (2010). Canvis a curt termini en la identificació nacional a Catalunya. *Informes Breus*, 32. Barcelona: Fundació Jaume Bofill.
- Howe, Paul (1998). Rationality and sovereignty support in Quebec. *Canadian Journal of Political Science*, 27: 345-359.
- Moreno-Fuentes, Francisco Javier i Mari-Klose, Pau (2013). Destino Ítaca: ¿estamos ya todos a bordo?. *ElDiario.es*, 19/05/2013.
- Muñoz, Jordi i Tormos, Raül (2012). Identitat o càlculs instrumentals?: Anàlisi dels factors explicatius del suport a la independència. *Papers de treball del Centre d'Estudis d'Opinió*.
- Muñoz, Jordi i Tormos, Raül (2014). Economic expectations and support for secession in Catalonia: between causality and rationalization. *European Political Science Review*, 7: 315-341.
- Pujadas, Joan Josep i Comas-d'Argemir, Dolores (1982). Identitat catalana i símbols culturals. *Ciència*, 15: 28-33.
- Sambanis, Nicholas i Milanovic, Branko (2011). Explaining the demand for sovereignty. *World Bank Policy Research*, working paper no. WPS 5888.
- Searle, John (1995). *The construction of social reality*. New York: The Free Press.
- Searle, John (2010). *Making the social world*. New York: Oxford University Press.
- Serrano, Ivan (2010). La complexitat dels espais sociopolítics a Catalunya: els tres cercles del sobiranisme. *Eines per a l'Esquerra Nacional*, 11: 33-47.
- Serrano, Ivan (2013). Just a matter of identity?: Support for independence in Catalonia. *Regional & Federal Studies*, 23(5): 523-545.
- Strauss, Anselm i Corbin, Juliet (1990). Grounded theory research: procedures, canons, and evaluative criteria. *Qualitative Sociology*, 13(1), 3-21.
- Tormos, Raül; Muñoz, Jordi; i Hierro, María José (2015). Identificació nacional: causa o conseqüència?: Els efectes del debat sobre la independència en la identitat dels catalans. *Papers de treball del Centre d'Estudis d'Opinió*.
- Van Dijk, Teun (1995). Discourse semantics and ideology. *Discourse & Society*, 6(2): 243-289.
- Van Dijk, Teun (2006). Ideology and discourse analysis. *Journal of Political Ideologies*, 11(2): 115-140.
- Verd, Joan Miquel (2005). El uso de la teoría de redes sociales en la representación y análisis de textos: de las redes semánticas al análisis de redes textuales. *Empiria: revista de metodología de ciencias sociales*, 10: 129-150.
- Verd, Joan Miquel i Lozares, Carlos (2014). Reconstructing social networks through text analysis: from text networks to narrative actor networks. A: Domínguez, Sílvia i Hollstein, Bettina (eds.). *Mixed methods social networks research: design and applications*, pp. 269-304. New York: Cambridge University Press.

ANNEX 1 - Guia d'entrevista

INTRODUCCIÓ

Presentació + pregunta de llançament. (digues en una frase: Com et defineixes políticament?)

Què et va portar a ser independentista?

Quan et vas fer independentista? Ho has estat sempre? T'hi has tornat, venint d'una altra posició política? Què et va fer canviar?

Parles sovint del tema de la independència?

Amb qui en parles? Els teus amics/familiars també són independentistes? De qui prens els arguments? Qui tens com a referents?

Pregunta projectiva. Si vingués un marcià i aterrés a Catalunya, com li explicaries el que està passant?

Quin paper estan jugant els partits polítics en el procés? (*fer un repàs: CDC, ERC, CUP, PSC, PP/C's, ICV/Podemos. Aleatoritzar*)

ARGUMENTARI IDENTITARI (soft topics)

Estàs d'acord en què el procés és "la revolució dels somriures"? Per què se li diu així?

Es diu que "la pantalla del dret a decidir està superada". Què vol dir això?

Què vol dir "la desconexió"?

És una desconexió de quin tipus: política, jurídica, social, personal, mental... Això només depèn de nosaltres?

Espanya és irreformable?

Espanya no vol el referèndum?

Pablo Iglesias: "Jo mai no m'abraçaria amb Artur Mas ni amb Mariano Rajoy". Els espanyols no ens entenen?

ARGUMENTARI ECONÒMIC

Creus que hi ha dèficit fiscal / espoli fiscal? Què volen dir?

Creus que Catalunya és la CCAA d'Espanya més endarrerida en infraestructures? Per què?

Relançaments de pregunta: peatges, l'AVE va arribar abans a Sevilla que a Barcelona...

Creus que les retallades tenen relació amb l'anomenat espoli fiscal?

Les retallades van ser imposades per Madrid?

Com creus que s'està distribuint la riquesa a Espanya? Com creus que es distribuiria en una Catalunya independent? Entre els catalans? I entre/amb els espanyols?

Com es relaciona la independència amb la idea de justícia social?

Per què Catalunya seria més viable econòmicament com a Estat independent?

Estàs d'acord en què "Espanya està subsidiada per la Catalunya productiva"? (*ensenyar Fitxa 1*).

Quin creus que hauria de ser el nivell de solidaritat amb els altres territoris d'Espanya? I amb altres zones de Catalunya (*ensenyar Fitxa 2*)?

Hi ha gent (gent del carrer, polítics, partits) que són d'esquerres i estan en contra de que Catalunya sigui independent. Què en penses?

Ser "centralistes" (o menys independentistes) els fa menys d'esquerres?

ARGUMENTARI IDENTITARI (hard topics)

Hi ha gent que viu a Catalunya que no és independentista. Te'n trobes? Què discuteixes amb ells? Què penses sobre ells?

I hi ha gent que viu desconnectada de la política, que li dóna igual què està passant i viu aliena al procés. Què en penses?

Què és Espanya per a tu?

I els espanyols?

Com els perceps? Com et sembla que haurien de veure el procés? Creus que hi ha hi ha catalanofòbia entre els espanyols? *Els espanyols no ens escolten? (conceptualitzar bé el concepte "espanyols")*

Què en penses del que s'ha dit últimament sobre la cooficialitat del castellà en una Catalunya independent?

Hi ha gent que diu que són catalanistes, però no defensen la independència. Què en penses?

Què vol dir "ser català"?

Per ser independentista cal que et sentis català?

I al revés? Per ser català cal que demanis la independència?

Rufián va dir que "el procés no va d'origens ni de banderes" (*ensenyar Fitxa 3*). Què en penses?

(Si no s'entén, relançar comparant-la amb les afirmacions de Pablo Iglesias a la campanya del 27S) A la campanya del 27S, Pablo Iglesias va dir que "Aquesta gent de barri que no vota ha de treure les dents, aquesta gent de barri que no s'avergonyeix de tenir avis andalusos o pares extremenys ha de treure les dents, no podeu consentir que us facin invisibles a Catalunya". Què en penses?

(recuperar tema de rol identitari dels partits) A Catalunya es pot fer política fora del procés?

Cal assumir que l'auge de Ciutadans és un "dany col·lateral"?

ARGUMENTARI CÍVICOPOLÍTIC / INSTITUCIONAL

El professor Salvador Cardús va dir que la culpa de la corrupció a Catalunya era l'espanyolització del país (*ensenyar Fitxa 4*). Què en penses?

Què vol dir que Espanya ha intentat espanyolitzar/colonitzar Catalunya? A través de quines vies?

Què en penses d'això que es diu que "Franco va enviar trens des d'Andalusia i Extremadura per espanyolitzar Catalunya"?

Diferències entre Catalunya i Espanya? Què té Catalunya que Espanya no té?

Què creus que faria diferent una Catalunya independent? Perquè creus que es faria diferent?

Hi ha qui diu que "Espanya ha renunciat a ser l'Estat dels catalans". Què vol dir això? (*calibrar arguments identitaris i polítics/econòmics*)

Què vol dir "ser un país normal"?

Parlant de diferències entre CAT i ESP... Quines coses diries que passen a Espanya que no passen a Catalunya? (*Esportani*) (*Suggerir: ensenyar Fitxa 5*) -- I això com porta a defensar la independència?

FITXA 1

FITXA 2

FITXA 3

FITXA 4

 Salvador Cardús Ros
@salvadorcardus Following

La corrupció a Catalunya és una conseqüència de l'espanyolització del país les últimes dècades. De quina fundació era patró Millet? De FAES!

Reply Retweet Favorite More

206 RETWEETS **22** FAVORITES

1:05 AM - 1 Feb 13

FITXA 5

 Gabriel Rufián
@gabrielrufian + Follow

En España distraídos con la final de GH y vosotros debatiendo sobre procesos emancipatorios y constituyentes. Ya os vale.

23:29 - 4 dic. 2014

4 RETWEETS **2** ME GUSTA

ANNEX 2 – Perfil triat

La selecció d'individus per a entrevistes personals que han estat analitzades de forma conjunta necessitava fonamentar-se en un criteri de relativa homogeneïtat de perfils. Aquests perfils s'han obtingut mitjançant l'explotació estadística de la primera onada de 2016 del Baròmetre d'Opinió Política del Centre d'Estudis d'Opinió (març de 2016). Tot seleccionant només aquells casos en què es contesta "Sí" a la pregunta "Vol que Catalunya esdevingui un Estat independent?" (n=679), s'ha realitzat una anàlisi factorial a partir de 37 variables, de les quals se n'han obtingut 13 factors (seleccionant aquells factors amb autovalor superior a 1, KMO=0,824) que expliquen el 68% de les diferències. No és un model òptim, en tant que no es pretén fer una selecció exhaustiva de casos. No obstant, aquesta anàlisi és útil als efectes de l'exercici, ja que ha permès construir tipus ideals amb més propietat i observar tendències en els perfils.

Les variables introduïdes en l'anàlisi factorial són:

- Província de residència
- Grup d'edat
- Valoració de la situació política actual de Catalunya
- Perspectives de la situació política a Catalunya d'aquí a un any
- Grau d'interès per la política
- Canal de televisió on veu els informatius
- Grau de confiança en els polítics catalans
- Autoubicació / definició ideològica en l'eix esquerra-dreta
- Ubicació / definició ideològica en l'eix esquerra-dreta a Junts Pel Sí
- Autoubicació en l'escala "màxim espanyolisme" – "màxim catalanisme"
- Preferència de la relació Catalunya-Espanya: regió, CCAA, Estat federal, Estat independent
- Convocatòria electoral considerada com a més important
- Intenció de vot al Parlament de Catalunya
- Record de vot a les eleccions del 27-S al Parlament de Catalunya 2015
- Sentiments front el resultat de les darreres eleccions al Parlament de Catalunya 2015: Il·lusió
- Sentiments front el resultat de les darreres eleccions Parlament de Catalunya 2015: Esperança
- Sentiments front el resultat de les darreres eleccions Parlament de Catalunya 2015: Confiança
- Sentiments front el nou Govern de Catalunya 2015: Il·lusió
- Sentiments front el nou Govern de Catalunya 2015: Esperança
- Sentiments front el nou Govern de Catalunya 2015: Confiança
- Record de vot a les eleccions del 20-D al Congrés dels Diputats 2015
- Valoració de l'actuació política: Carles Puigdemont
- Valoració de l'actuació política: Oriol Junqueras
- Valoració de l'actuació política: Anna Gabriel
- Col·laboració amb algun partit polític en l'últim any
- Col·laboració amb alguna plataforma d'acció ciutadana en l'últim any
- Autoidentificació amb ideologia política: mencionada en primer lloc
- Autoidentificació amb ideologia política: mencionada en segon lloc
- Nombre d'avis nascuts a Catalunya
- Situació laboral
- Nivell màxim de formació assolida
- Autoubicació a l'escala de sentiment de pertinença ("només espanyol" – "només català")
- Llengua considerada com a pròpia
- Llengua habitual, parlada més sovint
- Llengua que va parlar primer, a casa, durant la infantesa
- Autoubicació en la classe social
- Procedència familiar

A partir dels 13 factors que s'han extret des d'aquestes 37 variables, s'ha realitzat una anàlisi de classificació. S'han obtingut 11 segments, dels quals es descriu el majoritari, que és el que es fa servir com a perfil en el present treball:

El segment 1 constitueix el 37% de les persones que responen "Sí" quan se'ls pregunta si volen que Catalunya sigui un Estat independent (d'ara endavant "la mostra"). Es caracteritza per tenir una major proporció de persones d'entre 18 i 34 anys (31% v 24%¹), tot i que la majoria de persones del segment estan en la franja 35-49 en la mateixa proporció que la mitjana de la mostra (33% v 33%). Viuen a la província de Barcelona en la gran majoria dels casos (87% v 73%). La majoria treballen (60% v 54%) i tenen formació universitària (50% v 37%), i s'autoubiquen subjectivament en la classe mitjana (71% v 59%). És el segment on s'hi troba major proporció de gent que té molt o bastant interès per la política (sumats els dos valors, 83% v 72%), valoren la situació política com a molt bona o bona (59% v 43%) i els que tenen major proporció de gent que pensa que la situació política millorarà (77% v 58%). En l'escala de preferències constitucionals, són independentistes sense matisos (97% contesten "un Estat independent" v 85%), i és el grup en el qual hi ha major proporció de gent que s'identifica ideològicament com a independentistes, tant com a primera menció (52% v 45%), com en segona menció els que no la tenen com a primera (21% v 16%). Hi ha una major proporció de persones amb simpatia cap a ERC (44% v 33%) i en menor mesura cap a la CUP (una mica per sobre de la mitjana, 16% v 15%). Hi ha una major proporció de gent que considera les eleccions al Parlament com les més importants de totes (69% v 54%). El 27S van votar majoritàriament Junts pel Sí (76% v 71%), i també s'hi troba un vot a la CUP en proporció a la mitjana (21% v 21%), i el vot a Junts pel Sí és un vot fidel ja que la intenció de vot a la coalició en cas de noves eleccions a Catalunya és predominant (79% v 68%). El 20D s'hi troba un vot a ERC predominant (64% v 47%), tot i que el vot a Democràcia i Llibertat està una mica per sobre de la mitjana (16% v 15%). És el segment en el qual els resultats del 27S generen millors sentiments: esperança (7,30 v 6,51), il·lusió (7,28 v 6,38) i confiança (6,62 v 5,89). També són els que millors sentiments tenen respecte el nou Govern de Catalunya: il·lusió (7,25 v 6,14), esperança (7,21 v 6,28) i confiança (6,88 v 6,02). És el segment que més confia en els polítics catalans com a categoria, tot i que amb una valoració modesta (5,80 v 4,99), sent els que millor valoren a líders com Oriol Junqueras (7,64 v 7,19) i Carles Puigdemont (7,26 v 6,90). La valoració de la líder de la CUP Anna Gabriel està per sota de la mitjana (5,20 v 5,43). Tot i que la majoria no ha col·laborat amb algun partit polític en l'últim any (82%), és el segment amb major proporció de gent que sí ho ha fet (17% v 10%), i el mateix passa amb la col·laboració en plataformes d'acció ciutadana (32% v 27%). En aquest segment, no destaca cap procedència familiar per sobre de la resta, i estan en proporció a la mostra, sent majoritaris els nascuts a Catalunya amb pares catalans (53% v 53%). Consumeixen informatius de TV3 en la seva gran majoria (80% v 71%). S'identifiquen com a "només català" en proporció molt superior a la mitjana de la mostra (70% v 57%), definint el català com a llengua pròpia (81% v 75%) i també com a llengua habitual (75% v 69%).

¹ Per a facilitar la lectura, el primer percentatge es refereix al segment i el segon a la mitjana de la mostra, separats per una "v".

ANNEX 3 – Llistat de codis

Arguments identitaris

- defensa cultura catalana
- llengua
 - llengua (defensar el català / política lingüística / imposició del castellà)
 - immersió lingüística / el català a l'escola
- qüestió dels catalans amb identitat espanyola que estan desinteressats de la política
 - cosmovisió espanyola a Catalunya
 - gent catalana que se sent espanyola = desinterès política
 - problema gent catalana que se sent espanyola
- ser català
 - identitat catalana
 - hi ha diverses maneres de ser català
- ser independentista per influència familiar/social
- valors propis / fet diferencial català
 - caràcter integrador de Catalunya
 - a Catalunya la gent és molt emprenedora
 - Catalunya, país d'acollida
 - Catalunya és més europea
 - fet diferencial català (polític/cultural)
 - independència per no haver d'estar-me justificant sobre que sóc catalana

Arguments econòmics

- dèficit fiscal/repartiment injust
- gestió infraestructures
- mala gestió econòmica del govern espanyol
- manca competències/necessitat d'estructures d'Estat
 - calen estructures d'estat
 - competències limitades de la Generalitat
 - manca d'instruments de finançament de la Generalitat de Catalunya
- ofec econòmic a Catalunya per part del govern espanyol
- viabilitat econòmica de la Catalunya independent

Arguments institucionals/polítics/cívics en contra d'Espanya

- accions del govern espanyol contra Catalunya
 - declaracions Wert
 - Estatut
 - Tribunal Constitucional
- caràcter dels espanyols
 - manca de cultura política a Espanya
 - mentalitat dels espanyols (en negatiu)
- centralisme de Madrid
- comentaris en contra de Catalunya / catalanofòbia / anticatalanisme dels polítics espanyols
- corrupció
 - corrupció a Catalunya i Espanya
 - corrupció Rajoy
- desconexió respecte Espanya

- desconexió
- independència per tenir control dels diners i les lleis
- l'Estat espanyol no em representa
- trencar amb la Constitució
- els espanyols no ens entenen
- esgotament respecte als incompliments del govern espanyol
 - l'Estat espanyol no vetlla pels interessos de Catalunya
 - no ens deixen fer el referèndum
 - poc reconeixement/respecte institucional cap a Catalunya
 - promeses incomplertes del govern espanyol
 - reivindicacions catalanes no són escoltades pel govern espanyol
- Espanya = no canvi polític
 - Espanya = immobilisme
 - Espanya és irreformable
- espanyolització
- mitjans de comunicació espanyols (telebasura / manipulació)
- nacionalisme espanyol
- sistema polític espanyol caduc
 - bipartidisme
 - Estat espanyol = franquisme
 - institucions arcaiques espanyoles (exèrcit, monarquia)
 - majoria del PP
- uniformització Espanya

Arguments institucionals/polítics/cívics a favor de Catalunya

- Catalunya = canvi polític
 - els catalans ens mobilitzem més que els espanyols / + canvi polític
 - fer un país nou
 - independència = canvi de l' statu quo
- confiança institucions/govern de Catalunya
 - a Catalunya gestionariem millor / governar-nos nosaltres
 - confio més en les institucions catalanes
 - independència = govern més pròxim
- independència és d'esquerres / per fer polítiques socials
 - independència = d'esquerres
 - independència = per fer polítiques socials
 - independència = per millorar classes desfavorides (discurs CUP)
 - sense independència no es poden fer polítiques socials
- independència per fer un Estat més democràtic
 - independència = democràcia
 - país normal
- independència com a no nacionalisme
- independència per decidir-ho tot
- sistema polític de Catalunya és diferent
- transversalitat moviment independentista
 - mov. independentista = identitats plurals
 - mov. independentista = ni d'esquerres ni de dretes
 - mov. independentista = transversalitat